

Změny v předpisech o výplatě státního příplatku k podporám nezaměstnaných.

Vládním nařízením ze dne 31. března 1933, č. 73 Sb. z. a n., byly provedeny v předpisech o výplatě podpor v nezaměstnanosti a státního příplatku (t. zv. gentský systém) v podstatě dvě změny proti stavu dosud platnému. Obě znamenají zlepšení nároků osob podporovaných a také určité zjednodušení podpůrné agendy, neboť zmenšují počet zákonných náležitostí pro získání podpory, event. zmenšují počet možných druhů podpůrných sazeb.

První změna týká se § 6, bodu č. 4 zák. č. 267/21 Sb. z. a n. Předpis ten stanovil původně, t. j. až do 15. září 1933, podle svého slovního znění, že nárok ztrácí, kdo v jednom roce požíval státní příplatek po 26 týdnů anebo 6 měsíců. To jinými slovy znamená, že každý má nárok na státní příplatek po dobu nejvýše 26 týdnů v roce (6 měsíců). Nový nárok mohl býti proto opětně přiznán těm, kdož podporu vyčerpali, až když nastal nový podpůrný rok. Novelisací v roce 1933 byla připojena k tomuto předpisu nová věta, podle níž vznikla pro získání opětovného nároku nová podmínka. Od 16. září 1933 bylo zapotřebí, aby uplynul rok od počátku podpůrného roku, ale aby též uplynulo 6 měsíců od posledního podpůrného dne. Kdo na př. bral podporu v lednu, pak v květnu, červnu, červenci, srpnu a září, tedy celkem 6 měsíců, mohl do 16. září 1933 získati podporu znova v lednu příštího roku, od novely z roku 1933 však až v dubnu následujícího roku, neboť od prvního října do konce března běžela ona šestiměsíční čekací lhůta. Nyní vydané vládní nařízení ruší tuto podmínku, vracejíc se ke stavu před zářím 1933.

Pozměněná, resp. doplněná stilisace nového znění po administrativní stránce přináší zjednodušení též v tom směru, že rok při týdenních výplatách nebude počítán 365 dní, čili 52 týdnů a 1 den, nýbrž jen oněch 52 týdnů, takže jest organizacím umožněno zachování výplat v týdenních obdobích od pondělka do soboty.

Již dosavadní praxe připouštěla, aby organizace si stanovily dobrovolně delší podpůrné období, v němž lze jen jednou vyčerpati oněch 26 týdnů podpory. Tato praxe dostala oporu v novém znění zákona, v němž jest nyní výslovně zmínka o 65týdenním podpůrném období. K uvarování pochybností bylo by ovšem lépe, kdyby nebyla uvedena výslovně ona číslice 65, neboť některé organizace měly období podpůrné 58, 78 a pod. týdnů trvajících. Rovněž slova o »souhlasu vlády«, jako pod-

mínce prodloužení podpůrného období, nejsou pro praxi příliš vhodnými. Ministerstvo sociální péče, rozhodujíc o schvalování podpůrných řádů, bude kompetentní bez dovolání se vlády jen v těch případech, kde již dosud platný podpůrný řád měl ustanovení o delším podpůrném období, kde tedy běží o prodloužení dosavadního stavu. Vládě by však bylo nutno předložit k projednání podpůrný řád, kdyby se stejné úpravy domáhal některý svaz, který jí dosud nemá. Zatěžování vlády podobnými administrativními úkoly není vhodné ani účelné.

Platnost výše zmíněné šestiměsíční čekací lhůty byla však kromě znění zákona nově nyní upraveného zavedena ještě druhým, formálně zcela nezávislým způsobem, a to tím, že každá organizace ji musila pojmout podle vládní vyhlášky č. 39/1934 Sb. z. a n., v čl. III., odst. 5, do svého podpůrného řádu jako podmínku pro získání organizační podpory. Proto musejí všechny organizace, které chtějí využití tohoto zlepšení zákona, zlepšiti též text svých podpůrných pravidel. Kdyby to neprovedly, pak by změna zákona zůstala pro členy nevyužita. Členové by v oné čekací lhůtě nedostali podporu organizační a v důsledku toho by nemohli ani dostati státní příplatek. Dobrovolně mohou ovšem organizace býti přísnější než zákon a čekací lhůtu onu si v podpůrném řadě nechati i za nynějšího znění zákona. To učiní pravděpodobně ty svazy, které i nyní již měly pro vznik opětovného nároku předepsanu čekací lhůtu delší než 6 měsíců.

Důsledek odstranění šestiměsíční čekací lhůty bude, že dne 1. června počnou bráti podporu v nezaměstnanosti se stát. příplatkem všichni ti nezaměstnaní členové organizací, kteří ji vyčerpali, jimž uplynul již rok od prvního podpůrného dne, kteří však čekali na proběhnutí 6 měsíců od posledního podpůrného dne. Všichni nezaměstnaní, jichž se tato výhoda týká, mohou se u veřejných ústavů práce hlásiti již v posledním týdnu květnovém, v němž jim proběhne týdenní čekací lhůta podle § 8 zákona, a pak ihned počátkem června nastanou dny, za které skutečně dostanou podporu se státním příplatkem.

Druhá změna platného právního stavu týká se těch nezaměstnaných, jimž byl státní příplatek omezen na polovinu toho, co by jim jinak patřilo z toho důvodu, že současně týž

druh podpory požíval ještě jeden člen rodiny, žijící ve společné domácnosti. V takovýchto případech byl státní příplatek buď jedenáctý nebo jedenáctinásobkem organizační podpory, napříště tyto zlomkové násobky mizejí a oni nezaměstnaní budou dostávat dvojnásobek organizační podpory. Dosavadní úprava znala 7 variant násobků při podporách řádných a 6 variant při podporách mimořádných, napříště budou jen 4 při řádných a 3 při mimořádných podporách. Všem svým členům, kteří měli dosud poukázanu podporu se státním příplatkem ve výši omezené takto na polovinu, organizace musí od 1. června vystavit nový poukaz nebo opravit starý. Nově vystavený poukaz byl pak spolu se starým připojen k průkaznímu lístku oběma společnému při předkládání účtu ministerstvu sociální péče k refundaci.

S platností od 1. června t. r. podle vládní nař. č. 111/1936 Sb. z. a n. musejí býti provedeny též některé drobné změny v přihláškách

o podporu a v poukazech. Změny tyto nutno provést ve všech tiskopisech, na jejichž podkladě dojde k výplatě, event. k pokračování výplaty od 1. června. V přihláškách body č. 10 a 11 se doplňují údaji, které již dnes musila organizace zjišťovati, jestliže měla správně rozhodnouti o nároku, bude moci proto téměř každá doplnění provést sama v ústředí, aniž by musila vraceti přihlášku členovi, běží-li jen o pokračování v podpurném případě. Data na poukazech nově vyznačovaná rovněž každá organizace musí mít ve své kanceláři, stačí tedy, budou-li příslušné rubriky razítkem na staré tiskopisy přidány a vyplnění provedeno před súčtováním případu min. soc. péče. Proti doplňování přihlášek a vystavování nových poukazů v září 1933 přivodí letošní změna předpisů novou práci pro organizace v rozsahu jen nepatrném, práce ta bude i o to radostnější, že znamená zlepšení těžkého postavení nezaměstnaných.

JUDr. MILOŠ KOČKA:

Pojem nezaměstnaného v oddlužovacích opatřeních.

Hospodářská krize postavila zákonodárce před nové problémy. Vedle pozitivní péče státu o nezaměstnané (podpory, nouzové práce) bylo třeba poskytnouti nezaměstnaným i ochranu právní. Četní nezaměstnaní převzali v době konjunktury různé závazky, které po vyřazení z práce přirozeně nemohli plnit. První právní ochranu, ač jen velmi kusou, poskytl nezaměstnaným dlužníkům před vymáhajícím věřitelem zákon z 1. července 1932, č. 116 Sb. z. a n., kterým jsou z exekuce vyloučeny podpory v nezaměstnanosti (»Archiv« str. 133/I-1932). Další zákonná opatření: zákon č. 34/1934 (»Archiv« str. 40/III), vl. nař. č. 142/1934 (»Archiv« str. 126/III), vl. nař. č. 251/1935 (»Archiv« str. 76/V) a vl. nař. č. 77/1936 (»Archiv« str. 160/V) Sb. z. a n. dala ochraně nezaměstnaného nový široký právní základ. Nezaměstnaný stal se podle těchto ustanovení privilegovaným subjektem práv a právních závazků. Nikoliv však každý nezaměstnaný. Kdežto zák. č. 116/32 Sb. z. a n. poskytoval ochranu všem nezaměstnaným, další citovaná zákonná opatření poskytují ochranu jen těm, kteří vyhovují podmínkám tam stanoveným.

Pojem »nezaměstnaného« byl v našem zákonodárství o oddlužovacích opatřeních definován třikrát, a to v § 4 zák. č. 34/34, § 1 a 2 vl. nař. č. 251/35 a v § 12 vl. nař. 77/36 Sb. z. a n. Obě posléz uvedená vl. naří-

zení vymezují pojem nezaměstnaného shodně, takže prakticky jde o dvě definice.

Podle § 4 zákona z 22. února 1934, č. 34 Sb. z. a n., o dočasných opatřeních v exekčním a konkursním řízení proti nezaměstnaným:

»považují se za nezaměstnané osoby, které v posledních třech letech před účinností tohoto zákona aspoň po dobu tří měsíců byly v zaměstnání, podrobeném povinnému nemocenskému pojištění, a ač se o to u zprostředkovatelné práce ucházejí, nemají zaměstnání vůbec nebo jsou zaměstnány jen omezeně nebo střídavě a nemají příjem, rovnající se aspoň mzdě (platu), jež při plném jejich zaměstnání v jejich oboru by odpovídala mzdě podle platného mzdového tarifu nebo mzdě v místě obvyklé«. — O d s t. 2. »Totéž platí obdobně o osobách, které provozovaly samostatnou výdělečnou činnost, musily se jí pro hospodářské poměry vzdát a nemají příjem, rovnající se příjmu, uvedenému v odstavci 1.«

Nezaměstnanými se zde tudíž rozumějí dvě kategorie osob: 1. osoby, které byly dříve v nějakém pracovním nebo služebním či učňovském poměru, čili které z důvodu svého zaměstnání byly podrobeny povinnému nemocenskému pojištění; 2. osoby, které byly dříve samostatně výdělečně činné.

Nezaměstnaný, který hodlal užiti úlev zák. 34/1934, musil vyhovovati všem zákonem stanoveným podmínkám. Nezaměstnaný, který byl dříve v nějakém pracovním a služebním poměru musil tedy: